

NGÔ - BÍCH - SAN

ÔNG BUT CHÙA VÀNG

Tranh của Trịnh-hữu-Ngọc

SÁCH HOA-XUAN
CỦA TUỔI TRẺ

SỐ 19

6 XU

CÙNG CÁC BẠN ĐỌC SÁCH HOA – XUÂN

○

Tình hình thế giới ít lâu nay làm khan và cao các vật liệu, khó khăn thêm công việc in, nên Sách Hoa Xuân chậm lại dăm kỳ và không dám hứa với các bạn đọc nhỏ có sách đúng trong mỗi tuần nữa. Biết anh em mong đợi, chúng tôi chỉ xin hết sức cho anh em năng có sách đọc luôn.

Cũng vì lẽ trên, nên bắt đặc dĩ **Sách Hoa-Xuân** từ quyền này trở đi phải **bán 0\$06** mỗi cuốn. Chúng tôi chỉ mong với số tiền tăng nhỏ mọn ấy đủ trả số tiền tăng của các vật liệu nhà in cao. Sự tăng ấy chúng tôi dẫn đo từ lâu vì cho anh em có những sách đọc giải trí có ích, in đẹp bán rẻ tiền vẫn là mục đích Sách Hoa-Xuân mong mỗi và hăng hái theo đuổi.

SÁCH HOA-XUÂN

ÔNG BUT CHÙA VÀNG

— Già vào đây. Già ngồi xuống đây cho đỡ mỏi...
Già đi nắng có khát không? Tôi rót bát nước mưa,
già uống cho mát nhé...

— Cô em quý hóa quá.

Hồng để bà lão ngồi trên chiếc trống tre, chạy vào
nhà trong, rửa sạch một cái bát rồi múc đầy nước
mưa bung ra. Bà lão khoan khoái uống hết lưng bát.

— Già ơi bánh nhớ! Tôi vừa mua được mấy cái
bánh nếp ngon lắm cơ.

Rồi nhanh nhẩu không đợi già lời, Hồng đi lấy
bánh bóc lá đưa tận tay bà cụ.

Vừa ăn bánh vừa đưa đôi mắt hải còn tinh tường,
linh động sau làn da mi đã răn reo bà lão nhìn
hàng núi lam chập chùng đẳng chân trời và rừng
cây um tùm liền từ đồi này sang đồi khác. Nền trời
xanh trong không một chút mây tơ.

Bà lão thông thả nói :

— Già cảm động vì tấm lòng nhân đức của cô em quá mà không biết lấy gì trả ơn cho xứng đáng. Ở trong xóm này, già đi đến đâu cũng bị người ta hắt hủi sua đuổi như một con chó ghẻ; riêng đến đây được cô em yêu cho uống cho ăn, vốn vả khiến cho già cảm còn thấy vui sướng sống để được trông ánh sáng mặt trời xanh đẹp như hôm nay.

Nhưng già còn ân hận rằng tại già mà cô em bị nhiều lần ông anh cả đánh đập vì cái tội đã để cho già vào nhà, và đối đãi ân cần đến một người mà không ai muốn nhìn nhận nữa.

Thôi cô em chơi nhớ, già về...

Hồng cản bà lão lại nói :

— Không sao cả già ạ, già cứ ngồi xuống đây. Hôm nay hai anh tôi đi vắng cả. Ở nhà một mình cũng buồn, tôi muốn giữ già ở chơi nói truyện cho vui.

— Già biết nói truyện gì cho cô em vui được bây giờ. .

Bỗng đôi mắt sáng ngời lên, bà lão chỉ tay ra ngoài xa nỗi mừng hiện lên nét mặt :

— .Kia rồi ! Thật trời cũng cảm lòng cô em và cũng không phụ ý mong mỏi trả ơn của già nữa ! Kia cô em trông cái chùa vàng !

Hồng nhìn theo tay bà cụ chỉ, thì lạ quá trên sườn giấy núi thứ hai mà sáng chiều Hồng chỉ thấy mờ mờ có lá cây xanh điểm quanh năm những đám mây giải trắng, hôm nay bỗng nổi bật lên một ngôi chùa nhỏ lóng lánh phản chiếu những tia nắng mặt trời.

— Cái chùa vàng ! Một kho vàng vô tận ! Hồi còn nhỏ già có được nghe ông bà già kể truyện lại rằng

ở giãy núi bên kia có một ngôi chùa toàn vàng cả. Người ta không biết rõ ở giãy núi nào vì có khi đến mấy chục năm ngôi chùa ấy mới hiện ra một lần, vào một ngày mà bầu trời trong không có gợn chút mây tơ. Các cụ già còn kể lại rằng người nào có phúc lắm mới nhìn thấy tia vàng trời kia và hơn nữa có thể biết đường đi đến nơi chùa vàng ấy được.

Điều ấy không khó gì cả, chỉ việc...

Bà lão vừa nói đến đấy bỗng có tiếng hét lớn :

— Con hủi già này gớm thật, ai cho phép mày vào đây ! Và con danh này nữa, tao đã cấm mà vẫn không ăn nhời hử !...

Thì ra mãi nói truyện, bà lão và Hồng không biết người anh cả về lúc nào. Bà lão tự nhiên hóa nhanh nhẹn chạy biến mất, còn Hồng bị anh túm tóc cầm roi vụt túi bụi. Vừa lúc ấy người anh hai ở đầu chạy ra can xin cho Hồng và rí tai nói thầm câu gì với người anh cả. Hồng tức khắc được tha ngay :

— Có ngồi làm nốt chỗ guốc kia không ! Đến chiều không xong thì đừng chết với tao.

Hồng tay đeo guốc, vợ vẫn nghĩ đến cảnh gia đình.

Bố mẹ Hồng có hai người con trai, người nhớn hung ác chỉ quen rượu chè ở những chốn chơi bời, còn người thứ hai tham lam, lười biếng và nham hiểm lạ .

Buồn thấy các con trai, hừ bà cụ ước mong có một gái nhỏ sinh đẹp, và hiền hậu cho vui cảnh già. Có lẽ bà cụ đêm nào cũng cầu trời khẩn

phật nhiều lắm, nên chẳng bao lâu sinh được một gái tươi đẹp như hoa, có nước da trắng mịn như cánh hồng nhung đương độ nở. Bà cụ liền đặt ngay tên cho con là Hồng,

Hồng càng nhớn lên càng sinh, công việc gì cũng làm được cả. Suốt ngày không để yên chân tay lúc nào, Hồng lăng xăng hết trong nhà lại ra vườn. Bố mẹ yêu thương lắm, nhưng ông bà già cũng không sống được bao lâu nữa nên cùng một năm rủ nhau về Trời để lại cho ba anh em một túp lều tranh với cái nghề làm guốc.

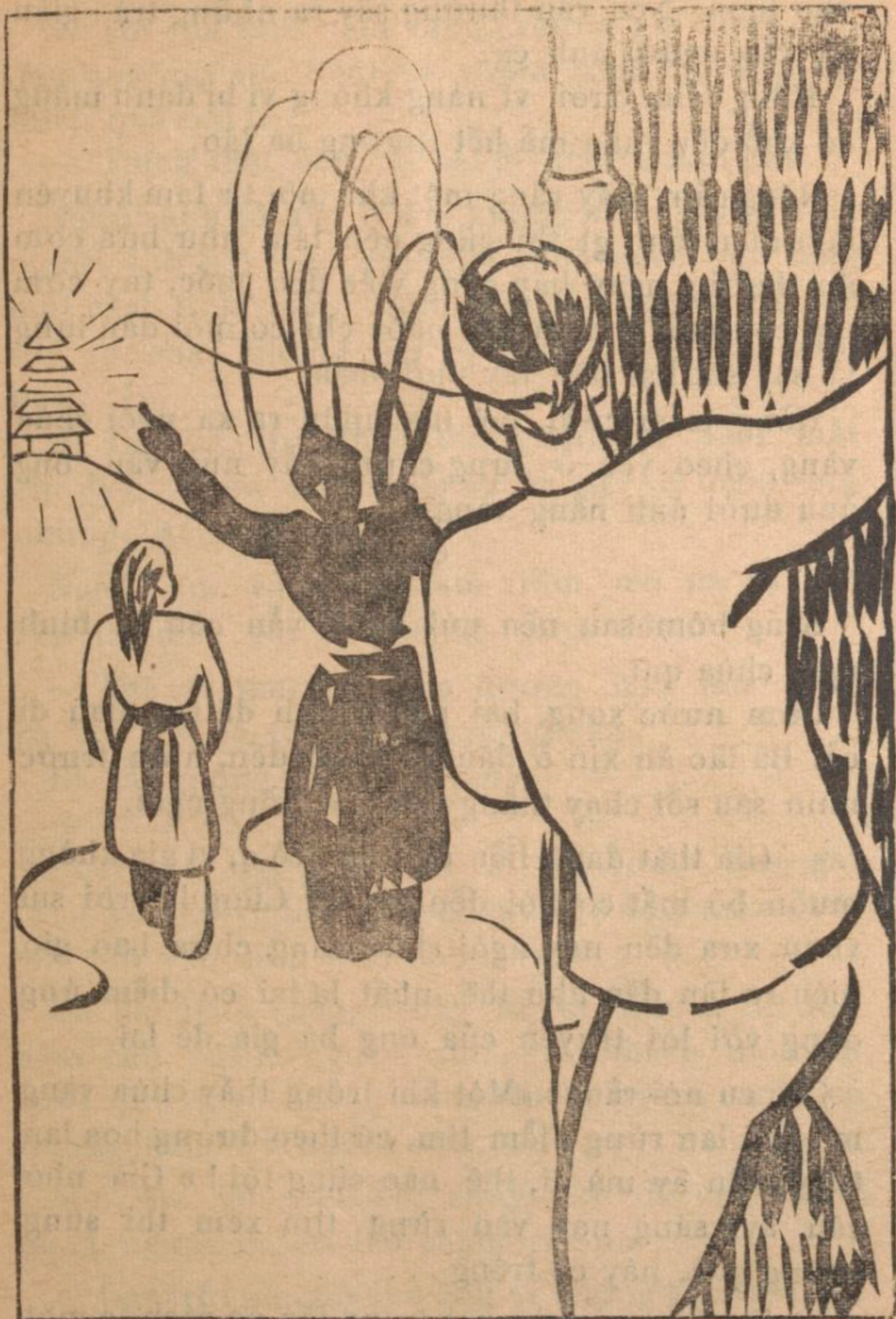
Cứ kể hai anh cùng chăm làm thì thừa thãi ăn tiêu nhưng hai anh vẫn nết nào tật ấy, chỉ biết ăn chơi, công việc mặc một mình em gái nhỏ.

Người trong xóm yêu Hồng vì tính nết thùy mị thương Hồng gặp phải hai anh hung ác và lười biếng, vả lại guốc của Hồng khéo tay làm ra trông đẹp nên ai cũng chỉ muốn mua của Hồng. Có người ở tận xóm dưới cũng không ngại trèo mấy lần đồi lên. Tuy vậy để tiêu là may lắm, không kể những tiền khỏ sở mới thu được để cho hai ông anh vung phí.

Hai anh nào có biết cho đâu, vẫn thường mắng mỏ và đánh đập em gái nhỏ. Hồng ngoan ngoãn chịu đựng được tính nết của hai anh và không có bao giờ ta thán.

Một hôm có một bà cụ già đi ăn xin, không ai biết ở đâu, đến ở một gian nhà lá vẫn bỏ không chơ vơ mãi đẳng cuối xóm.

Hồng trông thấy bà cụ khỏ sở thương tình thường gọi vào nhà vồn vã hỏi truyện và chu cấp

Già sẽ đi lấy vàng về đây... (tr. 6)

cho luôn. Nền vẫn thường sây ra những trậ giận dữ của người anh cả.

Hồng mỉm cười, vì nàng không vì bị đánh mắng có khổ đến thân mà hết thương bà lão.

Hồng cảm thấy rằng một khi mỗi từ tâm khuyển làm điều lành gì thì cũng nên làm như bữa cơm ăn thường ngày hay công việc đẽo guốc, tuy cơm chỉ có muối dưa và đẽo guốc chỉ có mỗi dần lung và sây sát hai bàn tay nhỏ nhắn.

Hồng mỉm cười, mê mãi nhìn ra xa ngôi chùa vàng, cheo veo ở lưng chừng rẫy núi, vẫn óng ánh dưới ánh nắng vàng.

O

Sáng hôm sau nền núi xanh vẫn còn in hình ngôi chùa quý.

Cơm nước xong, hai người anh đã rủ nhau đi cả. Bà lão ăn xin ở đâu lại lò dò đến, nhìn trước nhìn sau rồi chạy thẳng vào chỗ Hồng ngồi.

— Già thật đánh liều đến đây cô ạ, vì già không muốn bỏ mất cơ hội đền ơn cô. Cũng là trời sui vì từ xưa đến nay ngôi chùa vàng chưa bao giờ hiện ra lâu đến như thế, nhất là lại có điềm ứng đúng với lời truyền của ông bà già để lại.

Các cụ nói rằng : « Một khi trông thấy chùa vàng mà nhị lan rừng điểm tím, cứ theo đường hoa lan thay màu ấy mà đi, thế nào cũng tới ! » Già nhớ câu ấy, sáng nay vào rừng tìm xem thì sung sướng quá, này cô trông . . .

Bà lão vừa nói vừa rút trong lần áo rách ra một bông lan tươi bị ép nát, có nhị tím rõ ràng.

— Già sẽ đi lấy vàng về đây cho cô . . .

Nhìn ra ngôi chùa vàng, Hồng tươi nét mặt tiếp :

— Tôi chả thiết đâu vàng, nhưng giá được đến đây ngưỡng mộ Phật và ngắm cảnh lạ đẹp thì thích quá nhỉ !

— Thích thật đấy, để ta đi xem trước cho.

Người anh cả nấp ở đâu không biết chạy ra nói ; người anh hai theo sau nhe răng cười yên lặng một cách tinh quái. Hồng rất bấn người, bà lão run sợ chạy không kịp bị người anh hai nắm ngay lấy.

— Hà, hà, mụ đừng sợ, không ai nhai mất mụ đâu ! Phen này ta giàu ta sẽ thí cho mụ những hạt cơm vãi.

Người anh cả nhìn trầm trầm vào bà cụ nét mặt tái mét, chỉ ngôi chùa vàng tiếp :

— Thế có thật cứ theo đường hoa lan rừng có nhị tím là tới nơi được không ?

Bà lão giọng run run đáp :

— Vâng..vâng.

Ngay lúc bấy giờ hắn đi lấy một bao gai rộng ra sắp ít lương khô và một bầu nước, rồi vút lên vai, sầm sầm bước ra.

Bà lão lạnh lùng, Hồng lo sợ nhưng không dám can ngăn, người anh hai nhếch một nụ cười quỷ quyệt cùng nhìn theo người anh cả đương hăm hở xuống đồi.

Một lúc lâu sau khi rừng cây đã che khuất bóng người đi, bà lão chậm rãi nói :

— Lạy trời phù hộ cho ông cả không gặp tai nạn !

— Già ơi, hay tôi chạy theo dặn anh tôi nên thận trọng.

— Vô ích, vì một khi đã có người đi qua thì nhị lan rừng lại biến theo sắc cũ, người sau có theo cũng không biết lối nào. Chỉ trừ ...

— Trừ sao, già ?

— Chỉ trừ khi người muốn tìm đến chùa vàng gặp tai nạn thì lan rừng trên con đường cũ mới lại hiện dẫn toàn nhị tím.

Hồng lo sợ vội hỏi :

— Già ơi ! thế làm thế nào mà biết được anh tôi gặp tai nạn.

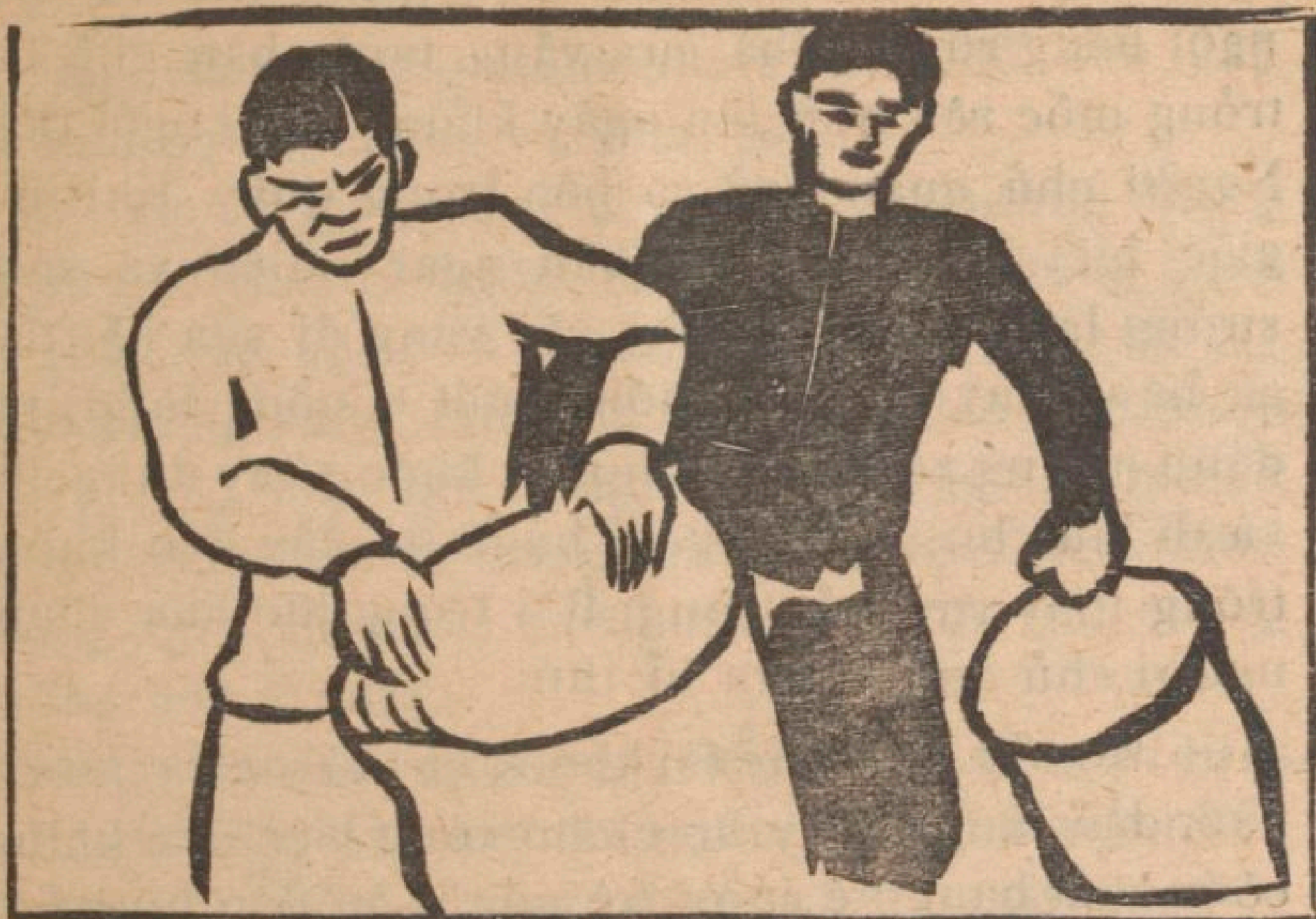
— Khi, ở đây, cô không còn trông thấy lấp lánh ngôi chùa vàng bị khuất sau đám sương mù.

Hồng không dám quay mặt nhìn cái ánh vàng cảm dỗ nữa và càng lo sợ khi thấy người anh hai đương sắp sẵn một bao gai rộng thứ hai.

O

Độ ấy đương mùa lan nở. Đường đi là một lối đầy hoa, trong cảnh rừng rục rở dưới ánh nắng, người anh cả như vào một cảnh tiên đưa đường đến một nơi tiên hơn nữa là ngôi chùa vàng, qua các thân cây, chàng vẫn trông thấy thấp thoáng ở đằng xa.

Đi đã lâu người thấy mệt, chàng liền ngồi nghỉ dưới một gốc cây dỏ lương khô, bầu nước bày ra. Nhưng cơm nắm và nước lã nhạt nhẽo làm sao, cổ nuốt cũng không được. Chàng nghĩ ước ao giá được một nậm rượu với mấy món sào thì hay quá nên chàng mong đi cố một chút may qua một làng nào có quán bán rượu chăng. Đi mãi, đi mãi... bụng cồn, chân mỏi, gần sế chiều chàng mới trông hút thấy đằng xa có khói lam từ từ tỏa trên những mái tranh.

Đi lấy một bao gai rộng... (tr. 7)

Nhà đầu là nhà một người thợ rèn, bẽ than còn hồng, người làm đương tấp nập. Từ nhón chí bé ai cũng có một công việc riêng và ai cũng làm chăm chú lắm không biết có chàng đến bên. Khi chàng cất tiếng hỏi nơi quán rượu ở đâu, thì họ nhìn chàng cùng cười như nắc nẻ rồi lại chăm chú vào công việc không trả lời ra sao.

Chàng bực mình bước sang nhà thứ hai. Đây là gia đình người thợ mộc. Vỗ bảo đầy sàn, thợ còn cưa, đục, bào, đóng... rộn rịp vang nhà. Tiếp theo câu hỏi của mình, chàng thấy họ quay ra cùng theo nhau ồ lên cười như nắc nẻ, và cũng không cho chàng biết hơn được tí gì.

Đến nhà thứ ba là một xưởng dệt... nhà thứ tư một cửa hàng thợ may... nhà thứ năm là một gian đồ gỗ... Đi đến đâu chàng cũng thấy họ mãi miết trong công việc làm và lạ lùng nhất là họ cũng cười như nắc nẻ khi nghe câu chàng hỏi.

Nhưng đến cuối làng, chàng cũng tìm ra một ngôi hàng rượu. Nhà cửa vắng tanh, bàn ghế tro trống mốc rêu như lâu ngày không có ai ngồi đến. Người chủ quán ngủ gà bên trong quây. Khi tỉnh giấc biết có khách thì hấn ngạc nhiên và sung sướng lạ lắm. Người nhà vội vàng đi mua bắt đàn gà béo quay từ xưa không biết chuồng là gì, vói đánh những xanh nổi han rỉ vì không hay dùng đến và đi lau chùi những chai bụi bám đầy đến không trông thấy rượu ở trong. Rồi trong lúc hầu chàng người chủ quán hoan hỉ thú:

— Đã mấy năm nay tôi không có một người khách nào, dân làng ở đây họ chăm công việc đến không có một ai ham mê rượu trè nữa. Lâu dần họ tránh cửa hàng tôi như tránh một nơi xấu xa. Ông thật là một khách quý.

Hấn rót hết cốc rượu này đến cốc rượu khác, chưa xong món nọ đã gọi mang món kia cho khách quý soi. Đến lúc khách dờ túi lấy tiền mới hoảng hốt nhớ ra rằng lúc đi nhãng quên không nghĩ tới, khát trở về sẽ đem vàng trả hậu thì chủ quán tươi cười bảo rằng:

— Chúng tôi không biết tiền và vàng là gì cả. khách soi cho là quý và chả mấy khi, khách cứ soi nữa cho...

Và lại rót rượu, và lại mang món ăn. Sợ một mình hầu không được chu tất, hấn gọi vợ, gọi con, gọi người nhà xúm quanh cả bàn rượu. Được ăn, được uống không mất tiền ông khách sung sướng lắm chén mãi. Đến lúc no quá không nuốt được nữa cả nhà chủ quán tưởng chàng làm khách đề ra rót rượu tận mồm, gấp đồ ăn tận miệng. Một đẳng bắt

ép, một đấng chống cự, rượu và đồ ăn đồ ăn lảng cả trên người chàng và khắp sàn.

Họ làm rữ quá, trong cơn chuyển choáng chàng cố sức gỡ chạy ra được. Vừa khỏi cửa, chàng quay lại thấy chủ quá và người nhà đứng khoanh tay nhìn chàng cười như nắc nẻ. Chàng lảo đảo bước đi trong tối thấy loạn xạ hình ảnh những người lảng ấy bỏ công việc ra đứng sắp hàng ngoài cửa nhìn chàng qua và cùng cười như nắc nẻ. Rồi chàng không biết gì nữa.

Sáng hôm sau, tỉnh giấc thấy mình nằm ở dưới một gốc cây, đầu mặt và quần áo còn nhầy nhụa những thức ăn bữa rượu hôm trước, chàng chợt nghĩ ra vội vàng quay nhìn tứ phía tìm cái hình ám ảnh của ngôi chùa vàng. Khi đã thấy nó vẫn lấp lánh đàng xa và bóng lan rừng ở ngay trên đầu còn nhè nhè, chàng mới nghĩ đến nước để rửa cho hết các mùi rượu, đồ ăn sặc đưa lên mũi một cách khó chịu làm chàng ghê sợ. Gần đấy có tiếng suối chảy, chàng lần đến. Khi nước mát đã cho người tỉnh táo, chàng vội vã lại lên đường. Vừa được dặm bước chợt có tiếng rên rỉ ở dưới đám cỏ. Một bà cụ già rách rưới nằm rũ ở đấy kêu xin :

— Lạy ông con khát lắm, trong bao gai ông có bầu nước ông làm ơn cho con mấy giọt thôi thì thật ông cứu sống con !

Chàng nhỏ xuống dặt đá vào bà cụ một cái rồi nói :

— Nước ấy tao có mang đi để cho mày đau.

Rồi rào bước qua ; được dặm gốc cây chàng lại gặp một thằng bé con gầy còm yếu đuối.

Lạy ông con đôi lăm, trong bao gai ông có năm cơm ông làm ơn cho con mấy hột thôi thì thật ông cứu sống con!

Chàng nhỏ xuống đất, đá vào tảng bé một cái rồi nói:

— Cơm ấy tao có mang đi để cho mày đầu.

Tuy chàng có thiết gì năm cơm khô và bầu nước lã ấy. Nhưng hai người vẫn theo sau, năn nỉ xin chàng tha thiết. Chàng bực mình dừng lại lấy năm cơm vút xuống khe núi và dốc bầu nước lênh láng ra đất :

— Thà ta bỏ đi cũng còn hơn cho chúng bay. Thế là hết theo nhờ.

Nhưng bà lão với thằng bé vẫn cứ nổi gót chàng sau. Tinh hung hân chàng được dịp cho cái gậy làm việc. Chàng ra sức đánh nhưng lạ : bà lão và thằng bé không chạy đi cứ đứng trơ ra đấy. Vút đã sưng tay chàng toan ngừng lại thì lạ hơn nữa, chàng không sao ngừng nổi. Cái gậy lên xuống cứ bắt cái tay cũng dịp dăng lên xuống.

Bà lão và thằng bé hình như không đau đớn gì lại nhe răng cười. Tiếng cười vừa vang lên thì tình thế lại đổi hẳn : chàng tự nhiên cứ cầm gậy vút vào mình túi bụi. Gậy càng vút nhanh bao nhiêu thì bà lão và thằng bé càng cười to bấy nhiêu.

Đứng nhìn một lúc chán, hai người quay lưng đi khuất vào rừng cây. Chiếc gậy ngừng lại, chàng thấy cả người đau ê ẩm. Và xấu hổ vô chừng, nhưng chàng không quên ngôi chùa vàng cảm dỗ cố lê bước trên đường.

Trong lúc nàng khóc thì người anh hai... (tr. 15)

Quá trưa đến nơi, chàng sung sướng rú người lên vì chàng nhìn đâu cũng chỉ thấy vàng đỏ ối: chàng dẫm lên vàng rải rác như đá trên đường, chàng lướt qua những lá cây cũng bằng vàng cả. Ngôi chùa rực rỡ, phản chiếu ánh mặt trời thành những tia chói lọi. Chàng nhặt một thỏi vàng toan bỏ vào bao gai, thì ngạc nhiên chàng thấy nó là một hòn cuội. Nhặt một thỏi nữa, lại một thỏi nữa thì lạ lùng cứ lên đến tay chàng vàng đã biến ra đá sỏi. Vào trong vườn chàng đến bẻ những lá vàng. Dời cành chiếc lá kia lại chỉ là những chiếc lá thường xanh sẫm. Có một phép gì màu nhiệm quái ác theo chàng để biến vàng chàng định lấy thành những vật vô dụng. Sự giàu có ở ngay trước mắt mà không làm gì nổi chàng phát điên người, chạy chỗ nọ chỗ kia phá phách. Chùa chỉ có một tượng phật ngồi giữa gian chính, từ bi nhưng oai nghiêm. Trông pho tượng lúc bấy giờ hình như có vẻ ngạo nghễ nhìn mình, chàng tức giận chạy đến định bẻ một tà áo của phật. Lạ thay chàng vừa mó tới, trong người thấy bâng hoàng như có sự gì thay đổi; muốn bước đi, chân thấy nặng; muốn giơ tay lên, không nhấc nổi; cả người như bị tê liệt không nhúc nhích được nữa. Chợt một ý thoán qua trong trí làm chàng toát mồ hôi: chàng thành một ông tượng.

Chàng thành một ông tượng thật, bằng vàng cả, đứng ngay dưới chân Phật, và đầu đón hơn nửa một ông tượng vẫn đủ trí sáng suốt một người để đứng nhìn cả cái mỏ vàng ấy mà

không làm gì được.

Đàng xa một đám sương mù đương chậm chạp đi đến, che kín dần cả ngôi chùa vàng...

O

Người anh hai chỉ đợi có lúc ấy mà riêng Hồng thì lo sợ vô cùng. Từ hôm anh cả đi, đôi mắt nàng khôn dờn ngôi chùa vàng một lúc nào: nàng chỉ hê cái hình ảnh kia bị soa nhòa báo cái tin buồn anh bị nạn.

Bây giờ thành sự thực rồi; và trong lúc nàng khóc thì người anh hai đã sẵn sàng cái bao gai thứ hai chỉ đợi đám sương mù qua không che lấp ngôi chùa nữa là lên đường. Lời can của cô em gái nhỏ không có mãnh lực gì với cái lòng tham lam ích kỷ của người anh trai kia cả.

Chàng hai lên đường cứ theo những hoa lan rừng có nhị tím tím đi, và cũng thấy vui sướng trong cảnh rừng rục rở với hình ảnh ngôi chùa vàng thấp thoáng đằng xa. Được hơn nửa ngày, con đường bị ngắt đứt vì một cái khe đá khá rộng và sâu không trông thấy đáy nữa. Dừng dằng chưa biết nghĩ cách nào qua thì chàng chợt trông thấy một mái nhà ở gần đấy trong có tiếng búa đập trên đe chi chát.

Vội vàng chạy ngay đến, chàng gặp mấy người thợ rèn đương làm việc:

— Các ông ơi, có cách nào qua được khe đá này không?

— Bác muốn sang bên kia lắm ư?

— Cố nhiên rồi nếu không tôi còn đến đây làm gì nữa!

— Có nghe lời chúng tôi, chúng tôi sẽ đặt lối cho mà sang.

— Các ông cần những gì?

— Chúng tôi cần một người kéo bễ để nối liền mấy thanh sắt này.

Nhìn cái bễ lớn với những người thợ mồ hôi bóng mình trần, chàng lười thấy hết sự ngại ngùng trong công việc họ nhờ giúp, liền từ chối quay đi. Nhưng đến trước cái khe đá rộng và sâu không sao sang được để nhìn ngôi chùa lóng lánh ánh vàng đằng xa thì lòng chàng thấy bồn chồn khó chịu. Sau cùng chàng đành quay lại chịu nghe lời bọn thợ rèn.

Lò đã nóng, bễ lại nặng, chàng quen tính xưa nay chưa mó đến một việc gì nhọc nhằn, mới kéo được một lúc đã thở không được. Nhưng sắt cần nung đỏ để dễ nối liền mới đủ giải làm cầu bắc ngang sang khe đá được, nên chàng măm mòi, gắng sức. Suốt đến chiều, công việc vẫn chưa xong, đành để đến ngày mai.

Đêm hôm ấy chàng ngủ một giấc thật ngon, nhưng sáng hôm sau, trở dậy trông cái bễ, chàng đã thấy ngại ngùng. Nhưng ngôi chùa vàng vẫn lấp lánh đằng xa, chàng bắt buộc phải lại phải đứng bên lò kéo bễ. Nếu có một người nào ở sớm trông thấy chàng lúc bấy giờ tất cũng phải ngạc nhiên về sự chăm chỉ ấy.

Suốt ba hôm giòng mấy đoạn sắt nối xong, bọn thợ y lời hứa bắc cầu cho chàng qua khe đá. Tưởng đã thoát hết khó khăn, chàng khoan khoái bước theo con đường rừng đầy lan có nhị tím. Được một quãng chợt nghe có tiếng nước chảy, chàng ngờ một ngọn suối nào lấp

Cô sinh-phúc cũng già tới đó... (tr. 22)

dưới cây lá nhưng khỏi khúc đường cong chàng kinh hãi thấy ở trước mặt mình bao la một con sông. Trên mặt nước cuộn, vắng vẻ tịnh không có một chiếc thuyền nào. Đang lúc băn khoăn, chàng bỗng nghe thấy có tiếng cưa gỗ. Lăn theo tiếng đi tới, chàng gặp một bọn người đang sẻ gỗ ở một bờ rừng. Chưa kịp cho chàng nói gì bọn họ đã lên tiếng hỏi:

— Bác kia muốn sang sông hử?

Chàng kinh hãi trả lời:

— Vâng.

— Thế thì vào đây giúp chúng tôi một tay chúng tôi sẽ tìm cách cho mà sang.

Thấy việc làm đã sợt, chàng vội đáp:

— Nhưng tôi không biết nghề thì giúp các ông được việc gì?

— Không biết thì học, chịu khó và nhận xét một chút thì làm được ngay. Thế nào?

Lưỡng lự cũng vô ích, vì ánh vàng ngôi chùa vẫn lấp lánh trước mắt, nên chàng ưng lời ngay. Thế rồi cưa, bào, đục... suốt ngày ấy sang ngày khác, chàng mới rời chân tay, bọn thợ cũng không để cho lúc nào nghỉ?

Có cái chàng cho hơi lạ mà chàng không hiểu là tuy ngày làm mệt nhọc, nhưng tối đến chàng ngủ ngon say lắm và sáng mai người lại tỉnh táo như thường.

Suốt mấy hôm chăm chỉ, họ đóng xong chiếc thuyền trở chàng sang bờ bên kia sông. Bực mình vì phải chậm mất mấy ngày, chàng hăm hở lên đường.

Một bà cụ già mù, rách rưới, ngồi ở một gốc cây nghe tiếng chàng qua vội gọi rất lại:

— Ông ơi, ông sinh phúc giắt cháu đến bờ suối kia cho cháu uống nước không cháu khát chết mất!

Chàng tức giận đáp:

— Ta có đến đây để giắt mày đi uống nước đâu! Kỏi bỏ đi thẳng. Chưa được ba bước, một thằng bé gầy còm cũng mù cả hai mắt, nằm ở lề đường, van chàng:

— Ông ơi, ông sinh phúc giắt cháu đến bờ suối kia cho cháu uống nước không cháu khát chết mất!

Chàng không chịu được nữa:

— Ta có đến đây để giắt mày đi uống nước đâu!

Định quay bước đi ngay, chàng chợt mình bỗng thấy đằng sau có người nắm lấy áo. Thì ra thằng bé con biết van không được lặn ra bấu lấy chàng. Vừa lúc ấy bà già cũng lần tới. Liệu không thoát được bốn bàn tay tuy nhỏ gầy nhưng níu chặt lắm, lòng quỷ quyết chàng nghĩ kể độc ác:

—Được rồi, đưa tay đây tôi giắt ra suối.

Đến trước một khe đá khá sâu chàng định cho hai người ngã xuống đấy cho bõ ghét:

—Bước mạnh đi!

Rút lời chàng toan sắp sửa cười cái cảnh hai người mù lặn xuống hố, thì người chàng bỗng lạng đi, một hòn đá dưới chân sụt lộn nhào chàng xuống mấy vòng dưới khe đá. Hai người mù đứng trên bờ cúi dương bốn mắt sâu trắng như dòm xuống hố cùng cất tiếng cười khanh khách.

Bị ngã đau, suốt người ê ẩm, lại phải khó nhọc mới mới lên được, thì chàng đã không thấy hai người mù kia đâu nữa rồi. Đánh đề rơi cơn giận, chàng rảo bước đi về phía chùa vàng chàng trông thấy gần ngay trước mặt. Nhưng số phận chàng cũng không hơn gì anh cả nên cứ vàng đến tay chàng lại biến ra sỏi, và cơn tức giận quá sỗ sàng đến phạm vào ông but làm chàng hóa ra một tượng vàng thứ hai, một tượng còn đủ trí sáng suốt của một người sống.

Lúc bấy giờ hai anh em mới nhìn thấy nhau, biết cùng bị chung số phận mà không làm gì được cả.

Đàng xa một đám sương mù đang chậm chạp đi đến che kín dần cả ngôi chùa vàng...

O

Hồng đã đợi trước đến cơ sự ấy. Nàng khóc một lúc, và đợi chùa vàng hiện ra, nàng sắp sửa lên đường. Bà lão ăn xin đến can:

— Hai ông anh mắc nạn là tại số, đừng nên đi cô em ạ, sợ tai nạn không từ cô đâu!

— Tôi không ham vàng nhưng muốn biết tin hai anh tôi ra sao. Nếu có phải chết theo hai anh, tôi cũng cam lòng, già ạ!

— Hay cô ở nhà để già đi cho. Già có chết cũng đã đến cõi rồi, chẳng tiếc gì?

— Lòng tôi không yên ngồi đây được một phút nào đâu!

— Lạy Trời phù hộ cho cô vậy.

Một cô gái nhỏ dám đi một mình trong rừng là một sự táo tợn lắm, nhưng Hồng quả quyết đi tìm hai anh nên không trông thấy đâu sự nguy hiểm. Suốt ngày hôm ấy nàng đi; đá sỏi trên con đường gồ ghề làm sây sát cả hai bàn chân nhỏ nhắn. Quá chiều, bóng tối đã dần phủ đầu các ngọn cây, vừa tối vừa mỏi nàng bấy giờ mới nghĩ đến chỗ trú chân đêm nay.

Le lói ánh đèn qua đám lá, nàng lần theo đến thì thấy một ngôi nhà sang như biệt thự của một ông quan. Nàng gõ cửa. Không có ai thưa. Nàng gõ hai ba lần nữa, tr ng nhà vẫn thấy yên lặng. Thấy cửa hé mở, nàng liền đánh bạo đẩy, bước vào nhà. Cảnh bài trí xa hoa quý phái làm nàng hoa cả mắt vì nàng chưa bao giờ được trông thấy sự giàu sang lộng lẫy đến thế. Mắt quay nhìn đâu nàng cũng thấy những vàng bạc và ngọc, từ đôi câu đối treo tường đến chiếc sập và hàng tủ trạm trổ. Ở giữa nhà trên một cái mâm bằng ngọc đã sắp sẵn cả một bữa rượu đầy đủ, món ăn còn nghi ngút khói đựng trong những đĩa bằng vàng, hình như đợi sẵn một bọn khách quý.

Nàng lên tiếng gọi một lần nữa, nhà yên lặng không có tiếng ai thưa cả. Mỏi quá nàng liền rón

— Ta cho con ông bọt vàng... (tr. 24)

rén ngồi mớm xuống cái ghế đệm nhung êm mát vì nàng không còn trông thấy một cái ghế xấu nào để cho mình đỡ lưng cả. Hồi lâu bụng nàng thấy đói như cáo mà chủ nhà vẫn chưa thấy mặt. Mùi thơm của đồ ăn đưa lên càng làm nàng rạo rục; sau cùng đánh liều nàng lên tiếng gọi một lần nữa rồi mới rón rén đến đỡ lòng một hai bát cơm. Nàng không bao giờ được ăn một bữa ngon như thế. Khi bụng đã no rồi mà bữa rượu vẫn còn thấy nguyên lành như cũ. Rồi sẵn đệm chần đẩy nàng nằm ghé xuống ngủ lúc nào không biết.

Ánh mặt trời rọi qua khe cửa làm nàng tỉnh giấc. Nhớ đến hai anh nàng vội vàng sắp sửa ra đi. Tìm gọi không thấy ai, nàng tự nhủ thầm: Vàng bạc để thế này mà không có ai thì lạ thật. Ắn nghiên bút nàng liền viết mấy câu để lại.

« Cháu đi đường trời tối đã mạo phép vào đây chót ăn mấy bát cơm và ngủ nhờ ông bà một tối. Cháu chả có gì trả ơn ông bà, chỉ xin thành tâm cầu Trời phù hộ cho ông bà. »

Ra đến đường, đưa mắt nhìn ngôi chùa đã bắt đầu lấp lánh dưới ánh nắng sớm, nàng lo lắng tự hỏi không biết còn bao xa. Chợt có tiếng rén rí ở một bụi cây đưa lại. Nàng đến nơi thấy một bà già mình mẩy hơi thối hình như bị một bệnh gì hằm nghèo ngược mắt nhìn nàng van lơn:

— Già bị bệnh quỷ này đã tê dại cả người. Đêm qua mê thấy thần bảo tắm nước một ngọn suối cách đây không xa mấy sẽ khỏi. Lạy cô sinh phúc công già tới đó, thật cô đã cứu sống già.

Đứng gần bà lão đã không chịu nổi cái hơi ô uế, nay lại công cả cái thân lở nát ghé tởm ấy lên

mình thì ai có can-đảm. Hồng nhìn đôi mắt van lơn và thấy sự đau đớn của bà cụ mà cảm động nên không nghĩ gì đến sự bần thủ, ghé vai nâng bà cụ giậy, công đến một cái suối cách đây độ ba trăm bước. Quả nhiên khi nước suối rội vào mình bà lão đến đâu thì da dẻ se lại, thớ thịt nở nang ra. Bà lão khỏi hẳn đứng giậy được như thường, nên mừng rỡ cảm ơn nàng, nói :

— Nước suối này quả linh nghiệm thật. Thần còn bảo già, nó có thể chữa cho những người hóa tượng rở lại đời sống được.

Bà cụ vừa đi khỏi nàng quay trở lên đường thì ngạc nhiên thấy ngôi chùa vàng đã gần ngay trước mặt. Nàng có hoa mắt vì những ánh trời lọi và cảm động của cái cảnh toàn vàng rực rỡ ấy, nhưng qua phút đầu nàng đã nghĩ ngay đến tìm hai anh. Quanh chùa chẳng thấy gì, nàng vào gian trong chỉ thấy có một tượng Phật ngồi dữa và hai tượng người hầu đứng hai bên. Chẳng thấy dấu vết gì của hai anh, nàng liền oà lên khóc. Bỗng nhiên có tiếng nói hình như ở tượng Phật truyền ra :

— Con thật là ngoan ngoãn lắm. Phật chỉ thương con phải hái người anh tham lam và độc ác. Nhưng chắc hai anh con cũng hối lắm rồi, vì hai chàng đương khốn khổ làm cái đời tượng sống. Con thử đứng giậy hỏi hai anh xem có thể bừa sẽ làm ăn chăm chỉ và đối đãi tử tế với mọi người không, thì trào nước mắt ra, con sẽ cứu cho ra khỏi cái cõi yên lặng cứng nhắc của các tượng.

Nghe đến đây nàng chợt hiểu ra, ngược mắt lên

thì rõ ràng hai pho tượng đứng hầu dưới chân Phật giống hệt hai anh nàng. Không còn ngờ gì nữa nàng vội chạy lại ôm lấy một pho tượng mà khóc. Một, hai, ba... giọt nước rỏ vào tay nàng. Nhìn lên, ôi lạ, hai pho tượng vàng đều rạo ra nước mắt.

— Thường lòng con hiền hậu, ta cho con ông bụt vàng nhỏ để trước bát hương. Ông bụt ấy có phép lạ nếu biết chăm chỉ làm ăn lương thiện thì muốn gì có cái ấy, nhưng nếu có tư tưởng bất chính toan mượn phép lạ để làm càn thì bụt vàng hóa bụt đất và không còn hiệu nghiệm gì đâu. Thôi con mau cứu cho hai người anh chót lắm lỡ hối hận kia đi.

Nàng chột nhớ ra lời bà cụ nói, vội vàng chạy đến bên suốt mức nước đem về rội vào hai ông tượng. Tức thì hai người anh sống lại, mừng rỡ vội vàng ôm lấy em hôn. Có lẽ là lần đầu tiên hai chàng có cái cử chỉ âu yếm ấy.

Nhưng từ hôm đó trở về, hai người anh chăm chỉ làm ăn, anh cả bỏ hẳn nết rượu chè và hung ác vì chàng vẫn nhớ mãi bữa rượu nhồi và cái gậy đập; còn anh hai hết lười và hiểm độc, vì mấy ngày kéo bễ, đóng thuyền đã làm cho chàng ưa công việc và hòn đá tự nhiên sụt dưới chân đã hóa chàng nên người hiền hậu.

Ông bụt vàng cầu gì cho nấy, còn ngôi chùa vàng đã biến đâu trong nền núi mầu lam.

GIẢI TRÍ

Tính đồ

Anh và tôi mỗi người có một số tiền. Nếu tôi cho anh một đồng, số tiền của anh sẽ gấp tư số tiền tôi có trước.

Trái lại nếu anh cho tôi một đồng thì chúng ta đều có một số tiền bằng nhau.

Vậy anh và tôi mỗi người có bao nhiêu ?

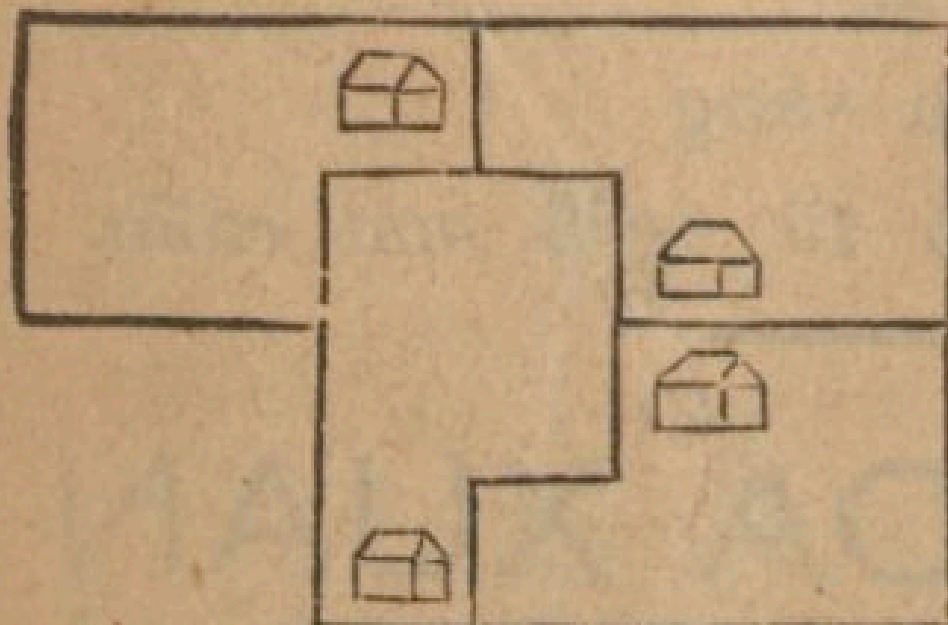
Đoán chữ

Chặt đuôi kêu điếc tai anh,
Chặt đầu hóa quả nặng cành cây cao.
Cả người dầu buộc đá vào,
Bồng bênh mặt nước tại sao không chìm ?

Là chữ gì ?

TRẢ LỜI KỲ TRƯỚC :

BÀI TÍNH

ĐOÁN CHỮ

TRƯƠNG
TRƯỜNG
TRƯỜNG
TRƯỜNG

Kỳ sau :

Số 20 : Mười nàng tiên

SACH HOA XUAN

Loại sách giải trí có ích của tuổi trẻ

ĐÃ CÓ BẢN

Một đêm trong rừng thẳm

Cậu bé làng Ủng

Sóng gió

Hộp sữa đồ

Gan trắng sữa

Cô bé quay tơ

Mồ côi

Truyện con thỏ

Mối tử thù

Vui chơi ca múa

Thầy cái Tò-lăng-đít

Lam sơn hợp mặt

Ba con chim

Cái sắc biến hình

Ali-Baba

Lòng Trẻ

Vua Bà

Trò quý thuật

Ông bát chùa vàng

Giá rất rẻ : từ số 19 0\$96 một cuốn

SACH HOA XUAN

Loại sách giải trí có ích của tuổi trẻ

14, Rue du Blockhaus Nord — Hanoi